



ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาแนวความคิดเรื่องมนุษยนิยมในปรัชญาขงจื้อ
ผู้วิจัย	: พระมหาบุญเรือง ปญฺญาวชิโร (เจนทร)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระมหาสมอินต์ สมนุมาปญฺโญ ป.ธ.๘, พธ.ม., Ph.D. ผศ.ดร.สมภาร พรหมทา ป.ธ.๘, พธ.บ., อม., อด.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดหมายเพื่อศึกษาแนวความคิดเรื่องมนุษยนิยมในปรัชญาขงจื้อ โดยผู้วิจัยได้แยกเป็น ๔ ประเด็นหลักคือ (๑) แนวเรื่องมนุษยนิยมทั่วไป (๒) มนุษยนิยมพิจารณาจากโลกทรรศน์ของขงจื้อ (๓) มนุษยนิยมพิจารณาจากคำสอนของขงจื้อ และ (๔) อิทธิพลมนุษยนิยมขงจื้อที่มีต่อสังคม

จากการศึกษาโดยใช้กรอบดังกล่าวทำให้พบว่า โลกทรรศน์ของขงจื้อ เป็นโลกทรรศน์แบบมนุษยนิยม ไม่ว่าจะพิจารณาจากแง่มุมของอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ หรือสุนทรียศาสตร์ และจากโลกทรรศน์ดังกล่าว ทำให้คำสอนของขงจื้อเป็นคำสอนแบบมนุษยนิยมด้วย โดยที่คำสอนดังกล่าวได้ผูกคิอยู่กับสัมพันธภาพทางสังคม ขณะเดียวกันก็เร่งเร้าให้ปัจเจกชนมุ่งฝึกฝนตนเองเพื่อความดีงาม และความสงบสุขของสังคมไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามสถานภาพ

ในส่วนอิทธิพลที่มีต่อสังคมก็พบว่า ปรัชญาขงจื้อได้มีอิทธิพลต่อสังคมในระดับรากฐานหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วรรณกรรม ศิลปะ ประเพณี หรือวัฒนธรรม อิทธิพลดังกล่าวไม่ใช่มีเฉพาะแต่ในสังคมจีนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสังคมอื่น ๆ ในแถบเอเชียด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมญี่ปุ่น ปรัชญาขงจื้อได้มีส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างชาติมาตั้งแต่ต้น ทำให้ญี่ปุ่นโดดเด่นอย่างรวดเร็วดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน